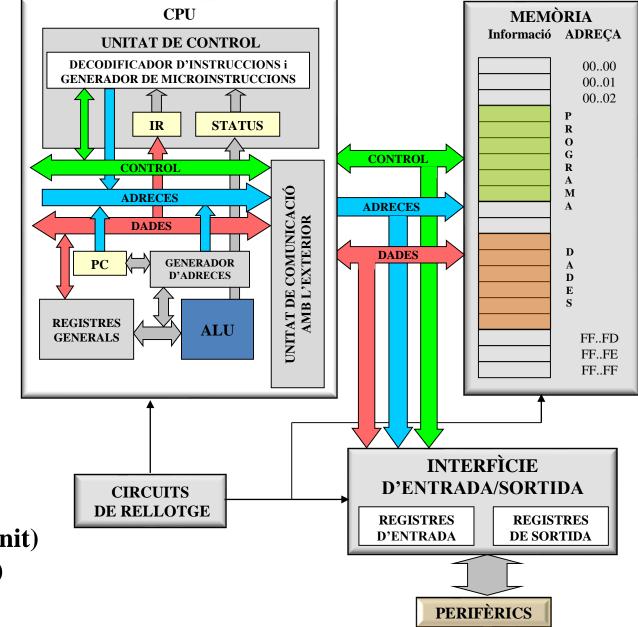
CPU (Central Process Unit)

Índex de conceptes

- Unitat de Procés (ALU + Registre)
- Unitat de Control (comptador + ROM)

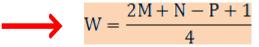

Arquitectura (Von Neumann) d'un Processador

- Memòria Principal
- Dispositius d'E/S
- CPU (Central Process Unit)
  - ✓UC (Unitat de Control)
  - ✓UP (Unitat de Procés)

on M, N i són quantitats de 4 bits. Aquesta CPU ha de tenir una **ALU** i un **registre (REG)**. Com que l'operació no es pot fer de cop, és necessari fer diverses operacions en el temps (fer un algoritme). Per tant cal un registre on desar el resultat de les operacions intermèdies i el resultat final. L'ordre de les operacions no està definit i hi ha diverses possibilitats, per exemple:

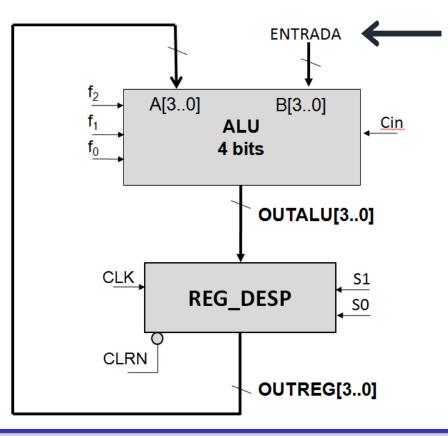
- Carregar l'operand M al registre (M => REG)
- Multiplicar per 2 l'operand del registre i desar el resultat al registre (2M => REG)
- Sumar l'operand N al contingut del registre i desar el resultat al registre (2M+N => REG)
- Restar l'operand P al contingut del registre i i desar el resultat al registre (2M+N-P => REG)
- Sumar 1 al contingut del registre i desar el resultat al registre (2M+N-P+1 => REG)
- Dividir el contingut del registre per 2 (2M+N-P+1)/2 => REG)
- Dividir el contingut del registre per 2 (2M+N-P+1)/4 => REG)

Implementarem una CPU senzilla que realitza la següent operació

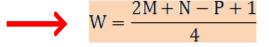
$$W = \frac{2M + N - P + 1}{4}$$

Amb l'ALU es faran les sumes i restes i la multiplicació per 2 i la divisió per 4 es poden fer realitzant desplaçaments a l'esquerra i a la dreta amb el registre. A aquest circuit que realitza aquesta operació se l'anomena **Unitat de Procés (UP).**

Es disposa d'un senyal d'entrada de 4 bits per poder introduir els operands M, N i P de manera següencial

Implementarem una CPU senzilla que realitza la següent operació

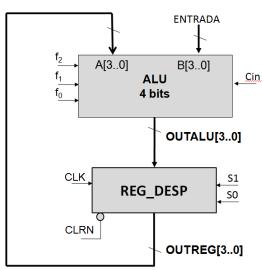

Amb l'ALU es faran les sumes i restes i la multiplicació per 2 i la divisió per 4 es poden fer realitzant desplaçaments a l'esquerra i a la dreta amb el registre. A aquest circuit que

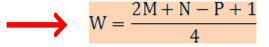
realitza aquesta operació se l'anomena Unitat de Procés (UP).

Aquesta taula conté una llista de tots els senyals de la UP.

Nom	Descripció	E/S	Longitud
ENTRADA	Operand d'entrada.	Entrada	4b
ENTRADA	Cin d'entrada.	Entrada	1b
f2	Senyal de control d'operacions de l'ALU	Entrada	1b
f1	Senyal de control d'operacions de l'ALU	Entrada	1b
f0	Senyal de control d'operacions de l'ALU	Entrada	1b
CLK	Senyal de rellotge	Entrada	1b
CLRN	Senyal de <i>clear</i> . Actiu per nivell baix. Posa a zero	Entrada	1b
	el REG.		
S1	Senyal de control del registre de desplaçament.	Entrada	1b
S0	Senyal de control del registre de desplaçament.	Entrada	1b
OUTALU	Contingut del ALU.	Sortida	4b
OUTREG	Contingut del registre. Conté el resultat final i	Sortida	4b
	permet monitoritzar l'execució de la UP.		

Implementarem una CPU senzilla que realitza la següent operació

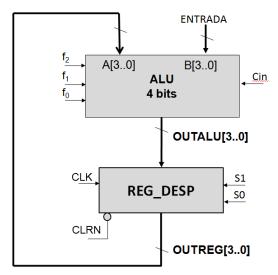
Amb l'ALU es faran les sumes i restes i la multiplicació per 2 i la divisió per 4 es poden fer realitzant desplaçaments a l'esquerra i a la dreta amb el registre. A aquest circuit que

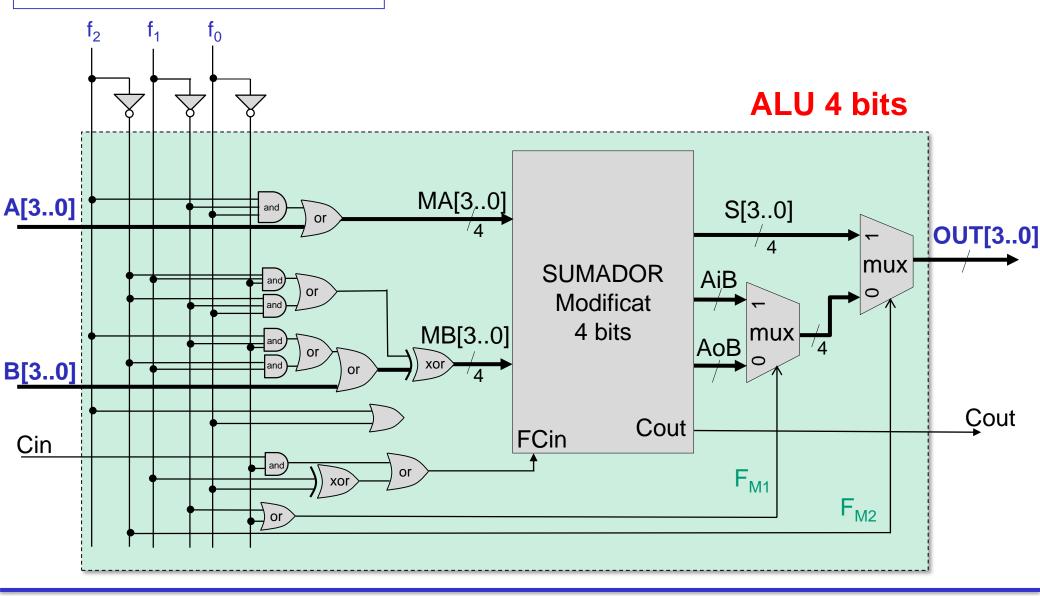
realitza aquesta operació se l'anomena Unitat de Procés (UP).

f2	f1	f0	Operació	Descripció operació
0	0	0	A + B + Cin	Suma aritmètica
	U	b	A + B + CIII	(operació aritmètica)
0	0	1	A – B	Resta aritmètica
	U	1	А-Б	(operació aritmètica)
n	1	0	A + 1	Increment d'A en una unitat
	0 1 0	ATI	(operació aritmètica)	
0	1	1	A - 1	Decreixement de A en una
		1	^-1	unitat (operació aritmètica)
1	0	0	Α	Transferir A (operació lògica)
1	0	1	В	Transferir B (operació lògica)
1	1	0	A and B	AND (operació lògica)
1	1	1	A or B	OR (operació lògica)

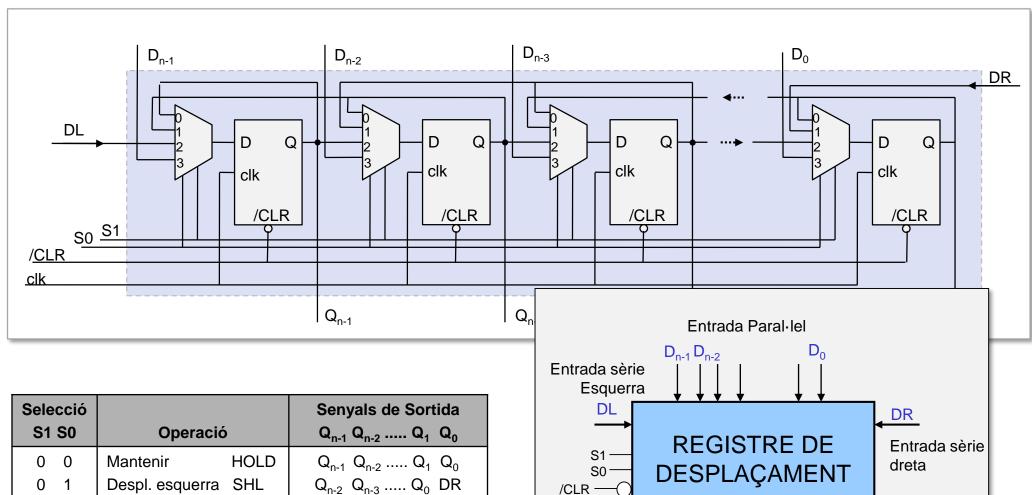

Taula funcionament ALU

Clk

Sortida sèrie

Esquerra

 Q_{n-1} Q_{n-2}

Sortida Paral·lel

Selecc	ió	Senyals de Sortio						
S1 S0		Operació	1	Q _{n-1} Q _{n-2} Q ₁	Q_0			
0 0	N	Mantenir	HOLD	Q _{n-1} Q _{n-2} Q ₁	Q_0			
0 1	[	Despl. esquerra	SHL	$Q_{n-2} Q_{n-3} Q_0$	DR			
1 0	[	Despl. Dreta	SHR	DL Q _{n-1} Q ₂	Q_1			
1 1		Càrrega	LOAD	D _{n-1} D _{n-2} D ₁	D_0			

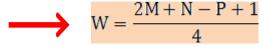
UNIVERSITATDE BARCELONA

Disseny Digital Bàsic

Sortida sèrie

Dreta

Implementarem una CPU senzilla que realitza la següent operació

A[3..0]

CLK

CLRN

Amb l'ALU es faran les sumes i restes i la multiplicació per 2 i la divisió per 4 es poden fer realitzant desplaçaments a l'esquerra i a la dreta amb el registre. A aquest circuit que

realitza aquesta operació se l'anomena Unitat de Procés (UP).

f2	f1	f0	Operació	Descripció operació					
0	0	0	A + B + Cin	Suma aritmètica					
$\lfloor 0 \rfloor$	O	0	AFBFCIII	(operació aritmètica)					
	0	1	A – B	Resta aritmètica					
	0		А-Б	(operació aritmètica)					
	1	٨	0	A + 1	Increment d'A en una unitat				
L	' 1 0	ATI	(operació aritmètica)						
	1	1	1	1	1	1	1	A - 1	Decreixement de A en una
			A - 1	unitat (operació aritmètica)					
1	0	0	Α	Transferir A (operació lògica)					
1	0	1	В	Transferir B (operació lògica)					
1	1	0	A and B	AND (operació lògica)					
1	1	1	A or B	OR (operació lògica)					

 $\leftarrow$

Taula funcionament ALU

			OUTREG[30]
•	als de ntrol	Funcionalitat	Senyals de sortida dels FFs
S1	S0		$Q_3 Q_2 Q_1 Q_0$
0	0	Manté dada	$Q_3 Q_2 Q_1 Q_0$
0	1	Desplaça a l'esquerra	$Q_2 Q_1 Q_0 DR$
1	0	Desplaça a la dreta	$DL Q_3 Q_2 Q_1$
		· · · · · · · · · · · · · · · · · · ·	· · · · · · · · · · · · · · · · · · ·

Càrrega en paral·lel

Taula funcionament Registre de desplaçament

 $D_3 D_2 D_1 D_0$

ENTRADA

B[3..0]

OUTALU[3..0]

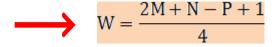
Cin

ALU

4 bits

REG_DESP

Implementarem una CPU senzilla que realitza la següent operació

Amb l'ALU es faran les sumes i restes i la multiplicació per 2 i la divisió per 4 es poden fer realitzant desplaçaments a l'esquerra i a la dreta amb el registre. A aquest circuit que

realitza aquesta operació se l'anomena Unitat de Procés (UP).

f2	f1	f0	Operació	Descripció operació				
0	0	C	A + B + Cin	Suma aritmètica				
O	O	0	AFBFCIII	(operació aritmètica)				
0	0	1	A – B	Resta aritmètica				
U	U	1	A-B	(operació aritmètica)				
_	1	0	A + 1	Increment d'A en una unitat				
O	0 1 0	ATI	(operació aritmètica)					
(	1	1	1	1	1	1	A - 1	Decreixement de A en una
U	1				A-1	unitat (operació aritmètica)		
1	0	0	Α	Transferir A (operació lògica)				
1	0	1	В	Transferir B (operació lògica)				
1	1	0	A and B	AND (operació lògica)				
1	1	1	A or B	OR (operació lògica)				

 $\leftarrow$

Taula funcionament ALU

Senyals de control

SU

LU		,	OUTALU[30]
	C <u>Lk</u>	REG_	DESP S0
	CLF	RN	∨ OUTREG[30]
Funciona	alitat	l -	de sortida ls FFs
		Q₃ Q	$Q_2 Q_1 Q_0$
N / +			

A[3..0]

Taula funcionament Registre de desplaçament •

31	30		$L_{3}L_{2}L_{1}L_{0}$
0	0	Manté dada	$Q_3 Q_2 Q_1 Q_0$
0	1	Desplaça a l'esquerra	$Q_2 Q_1 Q_0 0$
1	0	Desplaça a la dreta	$0 \ \mathbf{Q}_3 \ \mathbf{Q}_2 \ \mathbf{Q}_1$
1	1	Càrrega en paral·lel	$D_3 D_2 D_1 D_0$
1	1	Càrrega en paral·lel	$D_3 D_2 D_1 D_1$

ENTRADA

B[3..0]

Cin

ALU

4 bits

Implementarem una CPU senzilla que realitza la següent operació

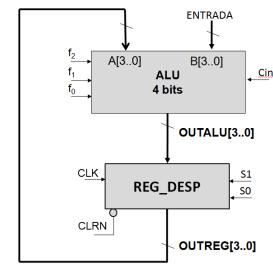
$$W = \frac{2M + N - P + 1}{4}$$

Amb l'ALU es faran les sumes i restes i la multiplicació per 2 i la divisió per 4 es poden fer realitzant desplaçaments a l'esquerra i a la dreta amb el registre. A aquest circuit que

realitza aquesta operació se l'anomena Unitat de Procés (UP).

Per fer funcionar la **UP** caldrà controlar els diversos controls seguint una seqüència determinada tal i com es mostra a la taula:

Operació	DL	DR	f2	f1	f0	S1	S0	Cin	ENTRADA	Sortida al Registre
Carregar M	0	0	1	0	1	1	1	Х	М	M
Mult. M per 2	0	0	Х	Х	Х	0	1	Х	XXXX	2M
Sumar N	0	0	0	0	0	1	1	0	Ν	2M + N
Restar P	0	0	0	0	1	1	1	Х	Р	2M + N – P
Sumar 1	0	0	0	1	0	1	1	Х	XXXX	2M + N – P + 1
Dividir per 2	0	0	Х	Х	Х	1	0	Х	XXXX	(2M + N - P + 1)/2
Dividir per 2	0	0	Х	Х	Х	1	0	Х	XXXX	2M + N - P + 1)/2/2

Aquesta tasca és realitzarà amb una **Unitat de Control (UC)** que generarà seqüencialment tots els senyals de control necessaris tal i com surten a la taula.

Unitat de Control

Implementarem una CPU senzilla que realitza la següent operació

$$\longrightarrow W = \frac{2M + N - P + 1}{4}$$

Ara l'objectiu és fer una **UC microprogramada** que generi automàticament els senyals de control de l'ALU i del registre i la senyal Cin externa (amb la taula es pot veure que en aquest cas es pot fixar a 0), de manera que només s'han d'introduir els operands i generar el senyal de rellotge. Cada pas a realitzar per executar la operació es pot considerar una micro-operació. L'estructura d'una **microinstrucció (UINST)** serà la següent:

$$UNIST[7] = DL$$

$$UNIST[6] = DR$$

$$UINST[5] = f2$$

$$UNIST[4] = f1$$

$$UINST[3] = f0$$

$$UINST[2] = S1$$

$$UNIST[1] = S0$$

$$UNIST[0] = Cin$$

Operació	DL	DR	f2	f1	f0	S1	S0	Cin	ENTRADA	Sortida al Registre
Carregar M	0	0	1	0	1	1	1	Х	М	M
Mult. M per 2	0	0	Х	Х	Х	0	1	Х	XXXX	2M
Sumar N	0	0	0	0	0	1	1	0	Ν	2M + N
Restar P	0	0	0	0	1	1	1	Х	Р	2M + N – P
Sumar 1	0	0	0	1	0	1	1	Х	xxxx	2M + N – P + 1
Dividir per 2	0	0	Х	Х	Х	1	0	Х	XXXX	(2M + N - P + 1)/2
Dividir per 2	0	0	Х	Х	Х	1	0	Х	XXXX	2M + N – P + 1)/2/2

Unitat de Control

Implementarem una CPU senzilla que realitza la següent operació

$$\longrightarrow W = \frac{2M + N - P + 1}{4}$$

El valor de cada microinstrucció per cada pas a realitzar dependrà per tant dels senyals de control. Aquests s'han d'introduir en una memòria de 16x8 bits de manera que cada posició de memòria contingui una microinstrucció. Com que cada posició de memòria és de 8 bits (1 byte) els utilitzarem tots per codificar la microinstrucció. Per exemple, la primera microinstrucció serà "00101110".

UINST[5] = f2

UNIST[4] = f1

UINST[3] = f0

UINST[2] = S1

UNIST[1] = S0

UNIST[0] = Cin

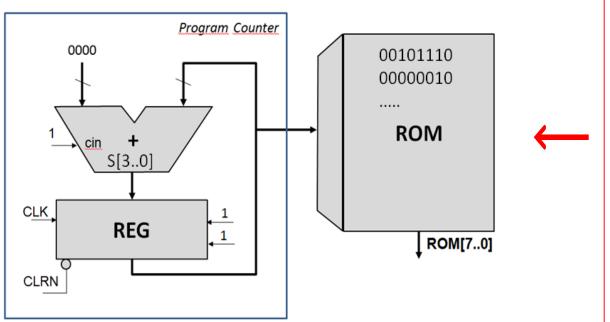
Operació	DL	DR	f2	f1	f0	S1	S0	Cin	ENTRADA	Sortida al Registre
Carregar M	0	0	1	0	1	1	1	0	М	M
Mult. M per 2	0	0	0	0	0	0	1	0	XXXX	2M
Sumar N	0	0	0	0	0	1	1	0	Ν	2M + N
Restar P	0	0	0	0	1	1	1	0	Р	2M + N – P
Sumar 1	0	0	0	1	0	1	1	0	xxxx	2M + N – P + 1
Dividir per 2	0	0	0	0	0	1	0	0	XXXX	(2M + N - P + 1)/2
Dividir per 2	0	0	0	0	0	1	0	0	XXXX	2M + N – P + 1)/2/2

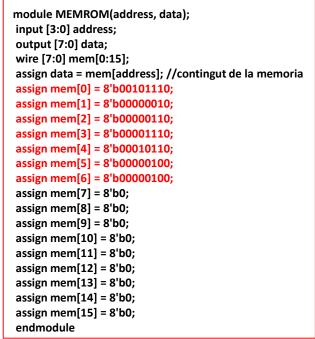
Unitat de Control

Implementarem una CPU senzilla que realitza la següent operació

$$W = \frac{2M + N - P + 1}{4}$$

Per seqüencialitzar les microinstruccions una rere l'altra s'utilitzarà un circuit generador d'adreces de la memòria ROM que s'anomena *Program Counter* (PrC). Aquest circuit funciona com a comptador, i conté un registre on s'emmagatzema l'adreça de la memòria ROM. A cada cicle de rellotge, el PrC s'incrementa en una unitat de manera que les microinstruccions surten de forma seqüencial i per tant a cada cicle s'executarà una nova operació en la unitat de procés. Per fer el PrC es pot utilitzar un registre i la sortida S (suma) d'un sumador complet modificat de 4 bits.

Implementarem una CPU senzilla que realitza la següent operació

